

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ ВИКОНКОМУ КРЕМЕНЧУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ У М. КРЕМЕНЧУЦІ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЇ «ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ»**

(свідоцтво про реєстрацію УкрІНТЕІ № 594 від 11.10.2012)

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ ВСЕУКРАИНСКОЙ ИНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦИИ
«ФИНАНСОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ
ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ»**

(свидетельство о регистрации УкрИНТЭИ № 594 от 11.10.2012)

ISSN 2307-6291

**Кременчук
13-15 лютого 2013**

УДК 336.1/.7:334.012.4

ББК 65.26

Рекомендовано до друку вченою радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, протокол №4 від 21.02.2013 року

Редакційна колегія:

С. В. Дідур – доктор економічних наук (відповідальний редактор);

А. О. Касич – доктор економічних наук;

В.І. Глухова – кандидат економічних наук;

Т.В. Семко – кандидат економічних наук;

Л. П. Шаповал – кандидат економічних наук;

Л.М. Хоменко – кандидат економічних наук.

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції «Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання». – Кременчук, 2013 – 350 с.

У збірнику розглянуто теоретичні та практичні аспекти фінансового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання, окреслено основні тенденції розвитку системи фінансового забезпечення на мікро та макро рівнях. З'ясовано стан та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи, бюджетної системи, охоплено коло актуальних проблем у сфері фінансового посередництва, інформаційних технологій в фінансах та обліково-аналітичної роботи підприємств.

ISSN 2307-6291

УДК 336.1/.7:334.012.4
ББК 65.26

© Кременчуцький національний університет
імені М. Остроградського, 2013

СЕКЦІЯ 6. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

Багрій К.Л.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Іонець В.А.

студент-магістр V курсу спеціальності 8.030509 «Облік і аудит»

Чернівецький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

м. Чернівці

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ

Структурна перебудова промисловості, відкриття внутрішнього вітчизняного ринку для зарубіжних товаровиробників впливають на структуру власного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм. Важливе місце у стратегії підприємства займають формування, використання і управління власним капіталом. Метою формування капіталу підприємства є придбання необхідних активів та оптимізація структури капіталу з позицій забезпечення умов ефективного його використання.

Проблеми обліку й аналізу формування та змін власного капіталу досліджуються в працях провідних вчених-економістів. Серед вітчизняних науковців слід назвати: І.А. Бланка, Ф.Ф. Бутинеця, Т.В. Давидюка, Н.М. Малюгу, Л.В. Чижевську, В.Б. Івашкевича, В.Ю. Касьянову, С.Н. Колесникова, А.Д. Шеремета та ін.

В сучасних кризових умовах господарювання, коли господарська діяльність підприємства і його розвиток здійснюються на принципах самофінансування, а через нестачу власних фінансових ресурсів – за рахунок позичкових коштів, важливо дати обліково-аналітичну оцінку фінансової

незалежності підприємства від зовнішніх джерел. Тому потребує удосконалення методологія і організація обліку власного капіталу особливо на рівні підприємства як первинної ланки економічної системи.

Власникам необхідна достовірна інформація про капітал підприємства для прийняття ефективних рішень. Це стосується прийняття рішень при вкладанні коштів в цінні папери, закупівлі сировини і матеріалів, ефективного використання їх у виробництві, а також і розподіл прибутків. Виходячи з цього ускладнюються й завдання, що постають перед системою бухгалтерського обліку. Ведення управлінського обліку на підприємстві сприяє вдосконаленню всього процесу управління підприємством, що призводить до одержання максимальних прибутків при мінімальних витратах. Щодо визначення поняття «управлінський облік» ми дотримуємось поглядів Ф.Ф. Бутинця та інших [2] і під ним розуміємо: «процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою для планування, оцінки та контролю всередині підприємства».

При розгляді управлінського обліку складових власного капіталу слід відзначити, що Питання щодо управлінського обліку власного капіталу недостатньо висвітлені в навчальній літературі, можна зробити висновок про те, що питання щодо управління структурою власного капіталу підприємства розглянуто на достатньому рівні лише проф. Ф.Ф. Бутинцем, доц. Т.В. Давидюк та ін. [2].

У процесі управління складовими власного капіталу постає проблема складання внутрішньої бухгалтерської звітності, яка відповідно і буде слугувати джерелом інформації при прийнятті управлінських рішень. Ці питання розглядаються такими авторами як проф. Ф.Ф. Бутинець [3], проф. В.Б. Івашкевич [4], В.Ю. Касьянова, С.Н. Колесников [5], А.Д. Шереметом [6].

При веденні обліку власного капіталу актуальною залишається проблема щодо формування власних фінансових ресурсів. Наявність такої інформації забезпечує можливість залучення власних фінансових ресурсів з різного роду

джерел у відповідності до потреб його розвитку в майбутньому періоді. Це дозволить сформувати необхідний рівень самофінансування виробничого розвитку підприємства.

Важливим напрямом обліку власного капіталу є політика управління прибутком. На думку І.А. Бланка [1, с. 444] – це складова загальної політики управління створенням власних фінансових ресурсів, що полягає в забезпеченні формування достатнього розміру прибутку і ефективного розподілу за напрямками використання.

Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В. та ін. [2, с. 334] зазначають, що основною метою визначення потреби в капіталі є забезпечення залучення фінансових ресурсів, необхідних для формування активів підприємства.

Дані управлінського обліку власного капіталу можуть надати несподівані результати для управлінців. Наприклад, на підприємстві, яке функціонує протягом тривалого проміжку часу може виявитися, що засоби статутного капіталу, які спочатку вкладені в основні засоби, через повний знос і вибуття останніх, придбання нових основних засобів за рахунок довгострокових кредитів або прибутку, вже повністю фінансують тільки оборотні активи. Або, навпаки, спочатку сформований у вигляді внесків грошових коштів статутний капітал, в результаті проведеної фінансової політики через деякий проміжок часу може бути реально забезпечений різними видами основних засобів і нематеріальних активів. В більшості випадків статутний капітал буває забезпечений як основними, так і оборотними видами активів.

Щодо управління структурою власного капіталу, то якраз оптимальне співвідношення між статутним капіталом, додатковим капіталом, резервним капіталом та нерозподіленим прибутком дає можливість правильно використовувати власні кошти підприємства.

Підготовка управлінського рішення щодо формування, розподілу та використання прибутку повинна враховувати альтернативні можливості. За наявності альтернативних проектів управлінських рішень їх вибір для реалізації

повинен базуватися на системі критеріїв, які визначають політику управління прибутком суб'єктів господарювання.

Складність управління власним капіталом полягає в тому, що в процесі поточної діяльності відбуваються безперервні зміни, пов'язані зі збільшенням або зменшенням як його загальної величини, так і його окремих складових. Основними критеріями оптимізації структури капіталу виступають: прийнятний рівень доходності і ризику в діяльності підприємства; мінімізація середньозваженої вартості капіталу підприємства; максимізація ринкової вартості підприємства. Кожне підприємство повинно самостійно обирати критерії оптимізації структури капіталу.

Список використаних джерел

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента / И.А. Бланк. Т. 2. – К.: Ника-Центр, 1999. – 512 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: [підручник для студентів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” вищих навчальних закладів] / [Бутинець Ф.Ф., Давидюк Т.В., Малюга Н.М., Чижевська Л.В.]; За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир: ПП “Рута”, 2002. – 480 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік: [підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів] / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 726 с.
4. Ивашкевич В.Б. Бухгалтерский управленческий учёт: [учеб. для вузов] / В.Б. Ивашкевич. – М.: Юристъ, 2003. – 618 с.
5. Управленческий учёт по формуле “три в одном” / Касьянова Г.Ю., Колесников С.Н. – М.: Издательско-консультационная компания “Статус-Кво 97”, 1999. – 328 с.
6. Управленческий учёт: [учебное пособие] / Под редакцией А.Д. Шеремета. – М.: ИД ФБК-ПРЕСС, 2000. – 512 с.